

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Kt. 681077-0819

Hamraborg 9

200 Kópavogi

Reykjavík, 28. janúar 2020

Efni: Drög að sóknaráætlun höfuðborgarsvæðisins 2020-2020 – Ábendingar

Hér með er komið á framfæri ábendingu við drög að sóknaráætlun höfuðborgarsvæðisins. Annars vegar vegna setningar á glæru 33 þar sem segir: „Hætt verði að taka á móti mengandi skemmtiferðaskipum“ og hins vegar þar sem segir: „Hætta að brenna svartolíu í höfnum“. Hvað fyrri atriðið varðar þá þarf að skoða þá setningu í samhengi við ýmsa þætti sem m.a. koma fram hér í framhaldi. Hvað seinna atriðið varðar þá er bent á reglugerðir og nýjar reglur um eldsneyti skipa, en brennsla svartolíu í höfnum hefur ekki verið leyfð um allan tíma. Faxaflóahafnir hafa m.a. ályktað um bann við brennslu svartolíu í Norðurhöfum, en skýrar reglur gilda um notkun á eldsneyti skipa í höfnum, en þar er brennsla svartolíu ekki hemil.

UMHVERFIS- & SAMGÖNGUMÁL STAÐA OG VILJI HAGHAFA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Gera meira af:

- Vinna saman að því að gæta sanngjarnar hlutdeildar höfuðborgarinnar í samgönguáætlun ríkisins
- Auka samstarf í almenningssamgöngum
- Fjölbreyttir umhverfisvalmöguleikar - deililyklar
- Efla nýsköpun - yfirbyggðir hjólastígar
- Samræma og bæta flokkun í sorphirðu og endurvinnslu. Taka fyrirkomulag Sorpu til endurskoðunar.
- Skipuleggja heildstætt græn svæði, gönguleiðir og mannvænt borgar-bæjarskipulag
- Ræktun, grænir reitir, sorp auðveldara, verslun í hverfum, hvatning til að samnýta bíla.
- Fjölga og bæta græn svæði
- Taka upp hringrásarhagkerfi þegar kemur að innkaupum sveitarfélaga og stofnana tengdum þeim
- Styrkja SSH sem samráðsvettvang varðandi umhverfis- og samgöngumál
- Tryggja betur flæði á milli sveitarfélaga þegar kemur að samgönguleiðum. Sameina reglur gagnvart fyrirtækjum - sambærilegt umhverfi
- Leggja meiri áherslu á orkuskipti - hvatakerfi, áróður

Draga úr:

- Að atvinnustarfsemi sé á einum stað - dreifing
- Urðun sorps

Byrja að:

- Áætlun um hvernig sé viðeigandi að fá sjónarhorn sveitarfélaganna að nota veggjöld til að draga úr umferð annars vegar og til fjárfestinga vegna framkvæmda hins vegar
- Setja upp fleiri rafhleðslustöðvar
- Móta heildræna sýn á þungaflutninga á svæðinu
- Mæla reglulega magn CO₂ í lofti og kolefnisbindingu
- Þétting í kringum samgöngur og hverfiskjarna
- Sýnileg og mælanleg markmið í umhverfis- og samgöngumálum fyrir höfuðborgarsvæðið
- Áætlun um uppbyggingu hjólastíga
- Sameiginleg rafvæðing í samgöngumálum
- Gera samhæft átak í endurheimt votlendis
- Orkuver byggt á sorpbrennslu sbr. DK/SE/DE
- Sameiginlegar sorpflokkunar-reglur hjá móttökuaðilanum
- Sameiginlegar sorpflokkunar-reglur hjá sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu
- Sameina fyrirkomulag á sorphirðu
- Sorpbrennsla fyrir allt landið

Hætta að:

- Akstri strætóa sem ekki eru umhverfisvænir (metan, rafmagn, vetni)
- Rándýrum girðingum um höfuðborgarsvæðinu
- Að taka á móti mengandi skemmtiferðaskipum
- Hætta að brenna svartolíu í höfnum

1. Umhverfis og auðlindaráðuneytið hefur gefið út reglugerð um eldsneyti skipa og notkun eldsneytis í höfnum sem gildir frá og með 1. janúar 2020:

- Brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti utan íslenskrar landhelgi má ekki vera meira en 0,5 prósent í samræmi skv. reglum IMO.
- Leyfilegt brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti innan 12 sjómílna landhelgi og á innsævi er 0,1 prósent. Þetta gildir einnig í fjörðum og flóum.
- Umhverfisstofnun sér um allt eftirlit með að þessum reglum sé framfylgt við Ísland.

Ákvæði reglugerðarinnar sem bent er á eru eftirfarandi:

„Brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti, þ.m.t. svartolíu sem er notuð eða er ætluð til nota í skipum eða bátum hér á landi innan landhelgi Íslands og innsævis skal að hámarki vera 0,1% (m/m) að undanskildu eldsneyti til skipa sem nota viðurkenndar aðferðir til að draga úr losun, sbr. 12. gr. Brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti, þ.m.t. svartolíu sem er notuð eða er ætluð til nota í skipum eða bátum í mengunarlögsögu utan innsævis og landhelgi Íslands skal að hámarki vera 0,5% (m/m) að undanskildu eldsneyti til skipa sem nota viðurkenndar aðferðir til að draga úr losun, sbr. 12. gr. Brennisteinsinnihald í skipaeldsneyti skipa sem fara um SOx-svæði, skal ekki fara yfir 0,1% (m/m). Ákvæði þessarar greinar gilda um öll skip án tillits til þess undir hvaða fána þau sigla, þar með talið skip sem hefja ferð sína utan Evrópska efnahagssvæðisins. Í þeim tilfellum þegar notast er við skipaeldsneyti með hærri brennisteinsinnihaldi en 3,5% (m/m) skal nota viðurkenndar aðferðir til að draga úr losun í lokuðu kerfi.“

Framangreint ber með sér að **frá 1. janúar 2020** verður tæplega mögulegt að nota svartolíu nema skip séu útbúin hreinsibúnaði og sá búnaður nægi til að brennisteinsinnihald fari ekki yfir 0,1%.

Vegna þessara breytinga má vænta þess að brennisteinsmengun frá skemmtiferðaskipum muni minnka verulega á þessu ári í samanburði við síðustu ár.

2. Háspennutengingar fyrir skemmtiferðaskip

Þegar skemmtiferðaskip leggjast að bryggju í íslenskri höfn er að jafnaði slökkt á aðalvélum skipsins. Ljósavélarnar eru hins vegar áfram í gangi enda orkupörfin mikil. Eins og staðan er í dag, þá er staða á raftengingu til skipa í höfnum nokkuð góð hér á landi þegar litið er til háspennutenginga (fyrir smærri skip; fiskiskip, togara, rannsóknarskip o.s.frv.). Hins vegar er skortur á háspennutengingum sem eru nauðsynlegar stærri skipum.

Faxaflóahafnir, hafa hafið samstarf með Veitum og fleiri aðilum, um athugun á því hvernig best sé unnið að farsælu háspennukerfi í Sundahöfn.

Í fjárhagsáætlun Faxaflóahafna sf. fyrir árið 2020 er gert ráð fyrir 100 milljóna króna framlagi til að mögulegt verði að tengja skip í Sundahöfn raforkukerfinu í landi. Gert er ráð fyrir 50 milljónum í háspennubúnað við Sundabakka (Eimskip) og 50 m.kr. í háspennubúnað við Vogabakka (Samskip) í fjárhagsáætluninni. Íslenskar hafnir eiga að óbreyttu enga möguleika á að fjármagna landtengingar stórra skipa án verulegrar aðstoðar ríkisins, enda um milljarða fjárfestingar að ræða.

3. Heimsóknir farþegaskipa skiluðu 16,4 milljarða eftir sig hér á landi og um 920 heilsárs urðu til.

Árið 2018 var framkvæmd könnun á vegum GP Wild og niðurstöður sýna að heimsóknir farþegaskipa skiluðu 16,4 milljarða eftir sig hér á landi og um 920 heilsárs urðu til. Mörg þessara starfa verða til á landsbyggðinni, sjá nánar [fréttatilkynningu á heimasíðu Cruise Iceland](#) varðandi efnahagsleg áhrif farþegaskipa á Ísland.

4. AECO leiðbeiningar

Þann 29. október 2018 varð Ísland hluti af starfsvæði [AECO](#). Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO) eru alþjóðleg samtök rekstraraðila leiðangursfarþegaskipa og samstarfsaðila þeirra á norðurslóðum, sem helga sig umhverfissvænum, öruggum og tillitssömum rekstri skemmtiskipa. Starfssvæði samtakanna nær yfir Svalbarða, Jan Mayen, Grænland, norðurhluta Kanada og norðurskautspjóðgarðinn í Rússlandi, sem og Ísland frá árinu 2018. Samtökin hafa sett saman fjölda reglna sem meðlimum þeirra er skylt að fylgja. Þar á meðal eru reglur er varða starfsemi, dýralíf, gesti, ákveðna staði og annað. Sumarið 2019 komu fyrstu leiðbeiningarnar frá AECO fyrir [Seyðisfjörð](#) fyrir farþegaskipin. Faxaflóahafnir eru að vinna ásamt Ferðamálastofu, Miðborginni okkar, Íslandsstofu, Visit Reykjavík og Umhverfisstofnun að slíkum leiðbeiningum fyrir Reykjavík. Þær leiðbeiningar munu líta dagsins ljós í apríl/maí. Á grundvelli þessara reglna er markmiðið að draga úr umhverfisáhrifnum farþegaskipa, sem koma til Íslands.

5. Hvað eru farþegaskipa útgerðirnar að gera í umhverfismálum, sjá nánar [hér](#):

CRUISE LINES INTERNATIONAL ASSOCIATION

TREND #1
ENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY

7

INNOVATION

While cruise ships comprise less than 1% of the global maritime community, the entire shipping industry benefits from the early adoption of new technologies and practices that did not exist just five to ten years ago.

Liquified Natural Gas (LNG)

Virtually zero sulfur emissions, a 95% to 100% reduction in particulate emissions, and 85% reduction in nitrogen oxide emissions and up to a 20% reduction in greenhouse gas emissions

Exhaust Gas Cleaning Systems (EGCS)

98% reduction in sulfur oxide levels, 50% reduction of total particulate matter and 12% reduction of nitrogen oxides

Advanced Wastewater Treatment Systems

Advanced waste treatment systems that exceed international requirements and are often superior to shoreside treatment plants

Shore-side Power

Cruise ships are increasingly equipped with the ability to turn off the engines and receive shore-side electricity while in port where clean energy is available

CRUISE LINES INTERNATIONAL ASSOCIATION

TREND #1
ENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY 8

PROGRESS

CLIA's most recent **Environmental Technologies and Practice Report** shows significant progress towards the adoption of new and innovative practices, while the industry continues to explore new ways to increase efficiencies.

- **LNG – 44%** of new build capacity will rely on LNG fuel for primary propulsion
- **EGCS – 68%** of global capacity currently utilizes EGCS, while **75%** of non-LNG new-builds will have EGCS
- **Advanced Wastewater Treatment Systems – 100%** of new builds will have these systems in place
- **Shore-side Power – 88%** of new build capacity will have or be configured to add this ability

Additional Areas of Exploration:
Battery Propulsion | Advanced Recycling | Reduced Plastics | Efficient Lighting |
Solar Energy | Fuel Cell Technology

Source: 2019 Global Cruise Industry Environmental Technologies and Practices Report

Líkt og þið sjáið, þá er verið að vinna hörðum höndum að því að gera skemmtiferðaskipaiðnaðinn umhverfisvænan. Sífelldu eru gerðar auknar kröfur til skemmtiferðaskipaiðnaðarins erlendis og það auðveldar okkur að auka á okkar kröfur. Við leggjum því til að orðalagið verði mildað t.d. á þann veg að miðað verði við að „draga verulega úr loftmengun frá Skemmtiferðaskipum fyrir 2025. Tíminn vinnur með okkur og þær loftlagsaðgerðir sem eru bígerð alls staðar í heiminum.

Kær kveðja,
Erna Kristjánsdóttir
Markaðs- og gæðastjóri
Faxaflóahafna sf.